

گفتاری از آیت الله جوادی آملی؛ دانشجویان می توانند آینه دار جمال مُنعم باشند

جوانی و دانشجویی، هر دو از نعمت‌های مهم خداوند است هم می‌توانند حجاب دیده متنعّم باشند تا خدا را نبیند و هم می‌توانند آینه‌دار جمال مُنعم باشد.

جوانی و دانشجویی، هر دو از نعمت‌های مهم خداوند است هم می‌توانند حجاب دیده متنعّم باشند تا خدا را نبیند و هم می‌توانند آینه‌دار جمال مُنعم باشد.

به گزارش خبرگزاری مهر، «بهار جوانی چون بحر آرام نیست، بلکه چونان نهر ناآرام است. اشتیاق به مبدأ هستی شیدائی ویژه‌ای دارد که جزر و مدّ آن هماره هم‌اورد می‌طلبد و رهایی از سیطره آن بدون اعتصام به قرآن و عترت (علیهم‌السلام) ممکن نیست».

«آن چه عناصر محوری نجات همگان، مخصوصاً دانشگاهیان عزیز را تأمین می‌کند، اندیشه صائب و انگیزه صالح است، هرچند مدّعیان طالح، طغوا را در کسوت تقوا و بی‌بندوباری را در جامه آزادی و بیگانگی را در جام یگانگی ارائه می‌نمایند، لیکن فرزنانگان جامعه، به ویژه شما، جعفر طرّار را از جعفر طیار تشخیص می‌دهید. زیرا تقوایی‌پیشگان در پرتو لطف ممتاز خدا از فروغ فرق بین حق و باطل برخوردارند؛ یا اَیُّهَا الذِّینَ ءَامَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ یَجْعَلْ لَکُمْ فُرْقَاناً....»

مطالب فوق بخشی از بیانات آیت الله جوادی آملی در خصوص دانشجویان میهن اسلامی است که در مناسبت‌های مختلف بصورت پیام بیان شده است.

شانزدهم آذر ماه به نام روز دانشجو مزین شده است، به این مناسبت فرازهایی از بیانات آیت الله جوادی آملی خطاب به این قشر مهم جامعه را از نظر می‌گذرانیم:

وی در پیامی به دانشجویان، رسالت رهبران فکری اعم از حوزویان و دانشگاهیان را ایمان به خداوند و سود رساندن به بندگان خدا قلمداد کرده و مرقوم داشت: رسالت رهبران فکری اعم از حوزویان و دانشگاهیان در صیانت هویت جامعه از استحاله است و ساز و کار آن در پیوند منضوّد با خدا به نام ایمان جامع و کامل و ارتباط معقول با بندگان خدا به نام خدمت با محبّت و محنت بی مت است. رسول اکرم اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) چنین فرمود: حَصَلَتَانِ لَیْسَ فَوْقَهُمَا مِنْ الْبَرِّ شَیْءٌ الْإِیْمَانُ بِاللّهِ وَالتَّقَعُّ لِعِبَادِ اللَّهِ؛ دو صفت برجسته است که هیچ کار نیکی برتر از آن ها نیست؛ یکی ایمان به خداوند و دیگری سود رساندن به بندگان خدا.

معظم له در پیام دیگری به مناسبت همایش دانشجویی در مشهد مقدس با عنایت به فضای دانشجویی، کسب دانش شهودی و علم حصولی را مد نظر قرار داده و معرفت انسان را مهم‌ترین اصل در این راستا برشمرده و آورده است: آن چه مربوط به فضای دانشجویی است، باید عنایت شود که اگر دانش شهودی که اصل همه دانش‌هاست، حاصل نشد، حدّ اقل در علم حصولی کوشا و دقیق باشیم و چون ثمره تمام علوم تأمین زندگی سعادت‌مندانه جامعه انسانی است، مهم‌ترین اصل در این راستا معرفت انسان است.

وی می‌افزاید: با بررسی نیروهای درونی معلوم می‌شود که گرچه قدرت بدنی انسان از حیوانات درنده کمتر است، لیکن جاذبه شهوت و دافعه غضب وی از هر حیوانی کامل‌تر و جامع‌تر است؛ یعنی هیچ حیوانی در اشتیهای غرائز همتای انسان در جذب مُشتها نیست و هیچ حیوانی در تهاجم و تکالب و اقتراس همسان انسان در رفع منافر و ناگوار نخواهد بود، چون همه جهاز آفرینش، مصنوع خداست و عین رحمت و برکت است، لذا باید وجود چنین غضب سرشار و چنان شهوت سرریز و وافر را نعمت ویژه خداوند دانست.

این حکیم متألّه جوانی و دانشجویی را از نعمت‌های مهم خداوند دانسته که هم می‌تواند حجاب چهره منعّم باشد و هم می‌تواند آینه‌دار جمال مُنعم باشد و نسبت به استفاده درست از این نعمت ابراز داشت: هر نعمتی که نصیب انسان می‌شود، هم می‌تواند حجاب باشد، هم آئینه. اگر نعمت انسان متنعّم را به خود مشغول کرد و او را از یاد ولیّ نعمت غافل نمود و لذت زودگذر تنعّم مانع تذکر مُنعم شد، در این حال حجاب خواهد بود، و اگر نعمت، انسان متنعّم را در حال بهره‌وری از آن، متذکر ولیّ نعمت نمود و به یادش آورد که باید به شکرانه انعام الهی از لحاظ عقیده موخّد بود و از جهت عمل، بهره حلال بود در این حال آینه خواهد بود نه حجاب.

وی معتقد است: جوانی و دانشجویی، هر دو از نعمت‌های مهم خداوند است هم می‌توانند حجاب چهره منعم یا به تعبیر رسا، حجاب دیده منتعم باشند تا خدا را نبیند و هم می‌توانند آینه‌دار جمال مُنعم باشد تا ولیّ نعمت خود را در مرآتِ شباب و علم ببیند.

آیت الله جوادی آملی می‌گوید: منتعمان جهان، به ویژه دانشجویان جوان، چند گروه‌اند؛ گروهی محجوب جوانی و مستور دانشجویی‌اند و از شهود و دیدار از منعم غافل و از یاد ولیّ نعمت ذاهل‌اند، چنین گروهی، فقط هنگام رفع حجاب و کنار رفتن پرده غفلت، به یاد منعم متذکر می‌شوند. این‌که هنگام زوال نعمت سلامتی و مانند آن، نیایش و تضرّع پدید می‌آید، برای آن است که با برطرف شدن حجاب، آن چه در زیر آن یا در پشت آن مستور بود، مشهور می‌شود.

وی می‌افزاید: گروهی آینه‌دار جوانی و دانشجویی‌اند تا در این مرآت، چهره دلپذیر مُنعم را بنگرند و همراه به یاد و نام او به سر برند و این نعمت را پاس دارند و در راه رضای او صرف کنند. این گروه گرچه غافل نیستند، ولی عاقل‌اند نه شاهد؛ اینان عکس مُنعم را در آینه نعمت می‌نگرند و اهل استدلال و فکرند، نه اهل شهود و ذکر. زیرا از مرآت غیر از ارائه صورت کاری ساخته نیست، لذا نه پشت خود را نشان می‌دهد و نه خود مُنعم را، بلکه فقط عکس او را از یک طرف ارائه می‌نماید. گروهی جوانی و دانشجویی را چون شیشه شفاف در برابر دیدگان خود قرار می‌دهند تا پشت شیشه که پشتوانه نعمت و پشتیبان مُنعم است؛ یعنی خود مُنعم را مشاهده کنند، نه عکس او را. این گروه صائِد سامی، اهل بصر و ذکرند که برتر از اهل نظر و فکر خواهند بود.

وی معتقد است: چنین منتعم شاهی کاملاً می‌یابد که خدای سبحان را بی‌پرده، آینه، شیشه... نمی‌توان دید و اگر خدا بخواهد بدون پرده در سلسله جبال ستر تبرجلی نماید، متلاشی می‌شوند. فلماً تجلی ربّه للجبل جَعَلَهُ دَكَاً. چنین جوان خاشع و دانشجوی فاضلی چون به محبوب خود نائل آمد، می‌آرمد، زیرا بی‌تابی و اضطراب و تجتّح به جناح‌ها و تعلق به تعین‌ها و تسمّی به اسامی گونه‌گون، در اثر گم کردن مطلوب یا گم‌شدن در طلب است؛ اگر کسی گوهری را گم کند. با اضطراب بالا و پایین، چپ و راست، جلو و دنبال را می‌کاود، ولی با پیدا کردن آن گوهر کم‌یاب، می‌آرمد. تنها اضطراب‌ها در اثر ندیدن و نرسیدن به مطلوب ذاتی است، وگرنه طمأنینه به جای دلهره و آرامش به جای تشویش می‌نشیند.

این مفسر قرآن کریم باور دارد: پیام قرآن کریم در این باره چنین است: أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ؛ فقط به یاد خدا دل‌ها آرام می‌شود. زیرا او محبوب واقعی و مطلوب حقیقی است.

وی می‌گوید: دانشجویان عزیز، فقط با کسی پیوند اعتقادی برقرار کنید که در عین نزاهت از تزئین و برائت از تمکن و قداست از توجّه، در هر زمان و هر مکان و هر جهت حضور دارد. برای تحکیم ارتباط با چنین موجودی، یعنی ذات اقدس خدای سبحان، طبران از زمان و زمین و جهت لازم است و چنین پروازی از باز مردارخوار بر نمی‌آید. زیرا قلمرو قدرت طائران مُلکی پرواز به سوی چیزی و به سمت و جهت است، و آن چه در این‌جا برای زائر کوی قدس لازم است، پرواز از اصل سمت و جهت است؛ یعنی بی‌سمت و سو شدن، و چنین طیرانی از عقل و قلب ساخته است. عزیزان، همه ناقصان، در روز و در جَلُوت شرمنده‌اند، لیکن تبهکاران و ناخالصان در شب و در جَلُوت. سحرگاه که بندگان سرّه و عابدان خالص به راز و نیاز می‌پردازند و پرواز دارند، ناسرّه‌ها می‌گویند: چون کسی ما را نمی‌بیند، چرا عبادت کنیم. این گروه در تاریکی و تنهایی رسوایند، و هر گونه لذت کاذبی که در ظاهر بهره آنان شود، چون بیدار گردند، چیزی از آن‌ها را احساس نمی‌کنند.

منبع: کتاب سروش هدایت، اثر معظم له/ج 1